

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak : Egész évre 10 frt., félre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos :

Kutasi Imre.

Szerkesztő :

Katona Imre.

Szerkesztőség : Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczy ház.

Kiadóhivatal : Nagytemplom-tér, 318 sz. Sz. Nagy Károly ház.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

Mit nyerünk ?

Debreczen, márcz. 14.

Pár óra még; egyszer fordul meg tengelye körül ez öreg föld és nálunk külső formákban és a szivekben ünnepelni fogjuk emlékét annak a nagy napnak, melyen negyvenöt év előtt lehullott a bilincs lelkünkéről és szabadságot nyert a polgár, a sajtó, de legkivált szabadságot nyert a nép, a legerősebb államfentartó oszlop.

Pár nap még és Hajdúvármegye nyilatkozni fog, hogy helyesli-e a kormány egyházpolitikáját, vagy elveti; nyilatkozni fog, hogy az a kormány, mely szívósan ragaszkodik programjához, mely egyik fontos kötelezettségül vette föl megvalósítását az egyházpolitikai ügyeknek, — megérdemli-e a pártolást, vagy bukni engedje ?

Az ország nagy vidéke már kimondta határozottan, hogy a kormányt támogatni kész e kérdésekben; Debreczen szab. kir. város népessége egyhangulag határozta ezt el és nem engedte magát befolyásolni egyéb politikai tekintetek által. Hű maradt a tradícióhoz; az a város, melyben negyvenöt év előtt a szabadságnak fényes napját delelőre hajtotta föl a hazafias szívek lángoló tüze, nem haladhat rák módjára visszafelé. Hiszszük, hogy megyénk, Bocska megyéje, a hajduk ősfészke, szintén ott lesz azok között, a kik az erőt, a buzdítást és kitartást nyújtják.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Berlini levél.

Annyi bizonyos, hogy az az 5 ezer millió frankocska, adta bár az uristen, avagy a francia jó valami, nagyon jó. Most hogy a németek fővárosát látom, eszembe jutott, ez a kis történelmi reminiscencia.

Berlin szép és impozáns város. Impozáns úgy nagyságával, mint pazar építkezésével, és meglátszik rajta, hogy pénz van bőven és a nép az adó mellett lélegzetet is vehet.

Különösen meglepi az idegent az ugynevezett Stadt-Balm, ez a technikai remek műpazar költséggel előállítva. A várost közepén szeli keresztül, négy vágányával; hol a házak tetején, hol igen magas vashidakon futva. Ez csakis a közönség kényelmére van, hogy a közlekedés mennél gyorsabban és jobban eszközöltessék és tényleg 10 fillérrel az egész várost végig lehet vasutazni.

A számtalan lovasutak és emeletes omnibuszok csak kiegészítő részei a közlekedésnek és az ezekre menő droskék (comfortabli) a befejező pontot képezik.

Igen, a berlini praktikus és azt gondolja magában, hogy a mit rossz uton két ló nehezen bír el, azt jó uton egy ló is elbírhatja, és így — tekintve az utak nagyszerű burkolatát — flakker nincs, csak egy fogatú. Hogy pedig az emberi hiúságot is kielégítsék, első és második osztályu komfortabli van. Ezek pedig annyiban

De midőn bizton számítunk arra, hogy Hajdúvármegye szintén azok között lesz, kik Magyarország haladását előmozdítják, — önkéntelenül is fölmerül az a kérdés, hogy mit nyerünk vele mi és viszont azok, kik az egyházpolitikai kérdések megoldását olyan erősen ellenzik, esetleg mit vesztenek miatta ?

A haladás világosan azt az irányt követi, a mely az egyházi társadalmak rendjétől mindinkább elvezet és mindinkább közeledik a tiszta polgár-társadalom s a középösztály kizárólagos uralomra jutásához. Társadalmunknak a lét nagy világegyetemében haladása hasonlít azon szabályos pályájú üstököséhez, mely mozgásában ugyan rendszeres és állandó, de sohasem tér vissza a naprendszerhez, melyből kiindult. Mint az elhagyott központi nap, úgy Róma is nagy befolyást gyakorol még egy ideig. Heve is megvan, fénye is tündöklök.

S körülötte a püspökök és bitorosok, a nagy római naprendszer tündöklő csillagai éppen olyan nagy számmal forognak a szentszék körül, mint ezelőtt.

A rabbik és tiszteletesek most is találkoznak a tisztelendővel az orthodoxia berkei között, jóllehet minden egyéb tekintetben úgy állnak egymáshoz, mint az éjszaki sark a délihez.

Mi vagyunk azok, kik egyre távolodunk tőlük és közeledünk ahhoz az új csillagrendszerhez, mely a szabad eszme szent birodalma. A vallásokat egyenjogító, a

házasság polgárjogi természetét érvényesítő, a gyermek bite felett folytatott vitákat állami parancsszóval megállító törvények mind csak apró részei annak az ujkori haladásnak, mely a világot a gondolkodás tökéletes szabadságának abba az emelkedett szellemű birodalmába elvezeti.

Az óra ingájára akasztott súly csak az óra lejárását sietteti és az elhagyott naprendszer ez erőlködése folytán nyerjük mi azt, hogy a haladás óraműve gyorsabban jár, semmint gondolnák.

És ez a nyereség fölér azzal, a mit vesztenének a haladás ellenzői. A katolikus papság félti hatalma nagy részét; a református lelkészek jövedelmüket és a zsidó orthodoxia hatalmát és jövedelmét. Tehát a papi ellenkezést úgy kell felfognunk, mint egy önvédelmet. Az önvédelem egyéni szempontból mindig jogos, csak a jogos önvédelem határait kell betartani. De egyeses jámborság azt hinni, hogy a klérus ne fejtse ki a maga hatalmát a reform ellen, csak azért, mert a reformot általános nemzeti érdekek kívánják.

A püspöki kar már kifejtette hatalmát, tehát erősen kell akarnunk, hogy ez a hatalom erősebb ne legyen. Máris megmozgatta a törvényhozásban a konzervatív eszmék elmaradt lovagjait, bár Kosuth, a század egyik legnagyobb lángelméje pár hét előtt hangoztatta csak:

„Magyarország még nem ért meg arra, hogy konzerválódjék. A haladásnak

rendkívül nagy a forgalom és közlekedés, nagyon ritkán jön elő, hogy itt valami szerencsétlenség történjék, teszem azt, hogy egy embert az utcán elüssenek, avagy elgázoljanak. Ennek is meg van a maga oka.

A berlini — nagyon helyesen — úgy vélekedik, hogy az a kinek a gyeplő a kezében van, sokkal jobban tudja, hogy hova akar menni, mint az a kit különben az a kocsis nem érdekli, és így egész nyugodtan megy a maga baja után. Így azután azt a rendszert hozták be, hogy nem az utcán járó kelőknek kell arra vigyázni, hogy valahogy el ne gázolják, de ellenkezőleg a gyeplő kezelőinek kell arra vigyázni, hogy valakit el ne gázoljanak.

A mint a tapasztalat mutatja ez nagyon helyes intézkedés. De nem is látni itt azt, hogy az emberek egyik utca sarokról a másikra futnának. Megyen itt mindenki oly lelki nyugalommal, mintha külön-külön 10 rendőr vigyázna minden lépésére.

Berlin egy rendkívül tiszta város, láttam már Budapestet, Bécsset, voltam Mike-Pércsen és a mult nyáron közel jártam Sámsonhoz, de még sohasem láttam ilyen tiszta várost.

Van itt szurok bőven, az utcák és terek bármily szélesek legyenek is, egészen kívannak köveze és aszfaltozva. Csakhogy itt megint a visszás rendszer van, hogy az utcáknak az a része van aszfalttal bevonva, a hol a lovak és kocsik járnak, míg a Trotoirok kívannak köveze, ennek az oka pedig egy kis gyöngéd önszeretletben rejlik, a mennyiben a német nyáron lestin cipőbe jár, ezt pedig a szurok fel találná melegíteni. Hiába, a sógornak igaza van.

Daczára annak, hogy az utcákon oly

pedig mindig a liberalismus volt az útja. „És továbbá: „Mit konzerváljunk?“ „A lyukat csak úgy lehet konzerválni, hogy még nagyobb lesz!“

Lángszavak ezek, melyeket szívünkbe kell helyezni és akarni kell szilárdan, tántoríthatatlanul; mert az akarat első lépése önmagának megnyilatkozása. Midőn tehát loyálisan, egyházi szempontból indokoltan tartjuk a katolikus klérus agitációját liberális törekvéseink ellen, legyünk loyálisak saját érdekeinkkel szemben és fejezzük ki akaratunkat.

Hajdúvármegye közönsége adjon kifejezést ez akaratunknak és ezzel is előbbre segíti a kormány akaratát.

Mi megnyerjük a haladásra a nyílt utat és a konzervativizmus a ragyogó fény mellett el fogja veszteni látóképességét, erejét.

(—a—e.)

— **Országgyűlés.** A képviselőház ülése márcz. 13 án. Az egyházpolitikai vita ma a Terényi Lajos liberális beszédével kezdődött. Szabadelvű szelleműtől áthatott, szép beszéd volt. Ugron Gábor visszaretírált a liberális állásponttól s meglepődött a fakultatív polgári házassággal. Őt percznyi szünet után Vadnay Károly mondott el egy igen szép beszédet, melyet élénk tetszéssel kísért a szakadélvű párt. Vadnay beszédei ismeretesekek arról a formai szépségről, csínról, tapintatról s finomságról, mely nem csak politikai, hanem irodalmi termékeit is jellemzi; Polónyi Géza beszélt 1/2 órától 2 óráig; Csáky Albin gr. vallás- és közoktatási miniszter csak azt az állítását rektifikálta Polónyinak, mintha ő a függetlenségi párt ellen emelt volna vádat. Rosenbergy Gyula Polónyi ellenében a zsidók magyarságát statisztikai adatokkal mutatta ki. Tiszta István a komáromi ünnepélyek alkalmával elmondott egy beszédnek valódi szellemét interpretálta Polónyi ellenében s a szélbal néhány tagjának személyeskedő türelmetlensége közben fejtette ki, hogy meddig tart egy párttagnak az a kötelezettsége, hogy a kormányt kövesse. Ezután még Beksic Gusztáv felett személyes kérdésben Polónyinak, ki tendenciózusan cizált egy könyvéből.

— **Bécsi lap magyar ügyekről.** Az Extrapost szokott módon fekete színekben, il-

Ilyen utcákat azután könnyű tisztán tartani, de példásan is tartják tisztán. Talán a mi utca seprő köreinket érdekelné fogja hogy itt minden nap kétszer, minden utcán egy sor ember különböző tisztító és vakaró műszerekkel végig kaparja az utcát, ezután egy másik sor ember idomtalan nagy seprőkkel fölsepré és fölsurolja, úgy hogy a 2 nagy Meklenburgi ló által vontatott szemetes kocsi, már csak luxusképen kíséri a menetet.

Berlint az őszen elkerülte a kolera, de ha áll az, hogy a kolera a rendkívül jó hygiens viszonyoknak ellensége, akkor ide sohasem fog jönni, mert látva ezen tisztaságot, megpukkadna a méregtől.

A számos nagy kórházak, palotaszerű klinikák, és a majdnem minden nagyobb utcán levő poliklinikák — ingyen rendelő intézetek — hatalmas faktorai a közegészségnek.

Berlin egy igen nagy katona város. Nem hiába, hogy itt lakik a német császár, itt van a németek legszebb katonasága, és tényleg midőn egy század felmasirozik a vártára, dobokkal, sípokkal és zenével igen impozáns látványt nyújtanak. De azért nekem jobban tetszenek a magyar bakák.

De nem csak azok katonák itt, akik egyenruhában vannak, de még a civilek jó része is az, a mennyiben némely helyekre csakis katonaviselt embereket alkalmaznak, így például a vasutaknál, postánál, rendőrségnél, a helyi közlekedési vállalatoknál, ezek pedig még mint civilek is megtartják katonás magatartásukat.

A német császár ő felsége minden nap ki-

lehetőleg ellenzéki szempontból rózsásan látja a jövőt. E lap szerint a kormánypártban ismét nagy a hajlandóság a fuzióra (?) Pongrácz Károly gr., Fejérváry br., intimusa, akinek Bécsben is vannak összeköttetései, állítólag fel fog szólalni a képviselőházban és az A p p o n y i v a l való fuziót fogja az egyedül megváltó eszközként javaslatba hozni. Apponyinak azonban aligha lesz kedve a fuzióra. T i s z a Kálmán felszólította Wekerlét, hogy a képviselőház mai ülésében a maga részéről is foglaljon állást Asbóthtal szemben, jól értesült körökben azt beszélik, hogy a királynak Territetből való visszakerkezése után, Wekerle elterjesztéseket fog tenni a melyeknek célja a kormánypárt megerősítése és a főrendiház püspök és mágnástagjai ellenállásának megtörése lesz.

— **Uj államtitkár.** Szilágyi Dezső igazságügyminiszter, a nagyváradi Szabadság értesülése szerint, Ritoók Zsigmond nagyváradi kir. táblai elnököt felszólította, hogy a nyugalomba lépő Teleszky István utódjaképen, fogadja el az igazságügyi államtitkárságot.

— **Az Asbóth-Tisza ügyre vonatkozólag** a magyar távirati iroda autentikus értesülés alapján kijelenti, hogy a magyar kormány ebben az ügyben Kálnoky gróf kultuszminiszterhez semminemű kérdést nem intézett. Egyik bécsi lap budapesti tudósítója erről értesül, hogy Tisza Kálmánhoz közel álló körök úgy fogják fel az egész dolgot, hogy 1885-ben Tisza K. tudta nélkül, Paar grófhoz diplomáciai értesítés ment, a melyben meg volt említve az, hogy a vegyes házasságról szóló törvényjavaslat visszavonott s hogy a magyar kormány nem szándékozik a javaslatot ismét betérjeszteni a képviselőháznak. — A hétfői lapok bőven foglalkoznak ezzel az ügyvel.

Ébredés.

Debreczen, márcz. 11.

Mig állami törvényeink a természet törvényeivel ellentétben lesznek; mig az ésjog korlátain kívül keressük az igazsághoz vezető utat és attól csak egy hajszálnyi eltérünk: az emberiség a maga vesztére, magasra kitűzött céljai ellenére működik.

A természetben tulajdonkép nincsen is törvény, csak a legszigorubb köveikezettség. A mint az első tilalmat törvénybe ígtattuk: felsegitettük az emberiséget a bűn első fokára. Mily magas polczra jutott eddig, mutatja a vastag corpus juris.

kocsikázik, avagy ki lovagol az állatkertbe, — többnyire más más egyenruhában. A mult vasárnap én is az „Unter den Linden“ uton sétáltam, midőn észrevettem, hogy egy helyre nagyon csoportosul a nép, mint idegen, kíváncsi lévén odafurakodtam és megkérdeztem egy rendőrt, hogy mi lesz itt?

Rendkívül tiszteletteljes áhitattal azt felelte, hogy: „Jön a császár“.

Természetesen én is vártam, mivel kíváncsi voltam, hogy miképen fogadja a német a császárt, mivel amugy, a közéletben igen nagy szeretetet áru el, amennyiben Berlinben nincs olyan vendéglő, kávéház, avagy bolt, de akár-miféle nyilvános hely, a hol a császárnak vagy egy mellszobra vagy egy arczképe ne volna látható. Jött is a császár nyitott kocsiban, és én azt hittem, hogy most mindjárt tele torokkal kiabálják az „Eljen“t avagy mondjuk németül: „Hoch“, de úgy látszik, hogy a németbe beleszorul a lelkesedés, mivel csak egy nagyot lélegzetek és azt mondták, hogy:

„Ah!“ „Ah!“

Nagyszerű itt a rendőrség. Ha valaki itt egy házat épített, a legelső köteletsége, hogy az egyik kapukulesot átadja a rendőrségnek, úgy, hogy ennek minden házba, minden időben szabad bemenete van.

Amint egy idegen megjön, bejelentik a rendőrségnél, másnap felcizitálják és ott igazolni kell magát, különben kiutasítják. Minket magyarokat, tekintve a barátságot, nem vesznek olyan szigoruan és meglegednek egy egyszerű igazoló jeggyel is. Ezt a Controllt azután az élelmes

Polgári házasság: földrengés; elkeresztelés; ügy: árviz; pásztor-levelek, püspöki konferentia: szabad kőművesek kiátkozása; kövezeti vármagas díjtételei, helypénz-zsarolás: rendőrkapitány congressus; a tanuló ifjuság készülődése: a tanárok idem-je, mind megannyi ok és okozat, melyek hatalmas gyupontban egyesülnek.

A nagy Természet ébredés; a föld megindul... Itt a márczius 15-dike!

A tanuló ifjuság, mely a tanári testülettel együtt ünnepelend, már eleve oly szórakozott, de tanára is engedékenyebb. A fizika, matematika oly bevégzett valami.

Mariotte törvénye a fellebbe, Pythagoras tantétele a homokba volt megírva; de a kék ég alatt, a zöld föld felett a balzsamos tavaszi légáram oly hivatogatólag rengeti a délibáb bölcsőjét; az ifju a szabadba vágyik; énekelve repülne a pacsirtával, versenyt kelepelne a gólyával.

Ah! de a hosszas nemes versenyfutásban sulyokat raknak annak a vállára, ki könnyebben bírja magát. Oh! miért is inkább nem vágják el a nyakát, ki nehézkesen dőcög a szabadság felé?!. . . Miért is sietne?

Letűnt a szabadság csillaga, csak mint a hangya fut ide-oda az ifju alatt a porban és azt hiszi, hogy messze járt. Szabad szive: született igavonó az állam gépezetében. Lóvasut nem vihet a mennyországba! Légy türelmes, ha mindjárt érzi sas lelked:

Itt az idő! márczius 15-dike!

. . . A tanárok is 44 év elteltével felocsudnak almaikból! Hogy is szunyadoznának tovább? Talán éppen a szabadság tiszta légkörében születtek. Nem előre vágnak, csak vissza oda, hol a szabadság emleim nevedektek. Első lehetünk: Élettörténetük kezdete:

Márczius 15-dike!

. . . Te türelmes szántó-vető! Bölcsesség az ekevas után jár; hol is volna az emberiség, ha nem kormányozná azt addig, mig lelked is földet ér. Király! Koronáddal süvegeld a földmivelőt; nekie köszönjed a népek millióit! . . . Csak te ne csüggedj hangya utadon: ne szűnj csendben mondj egy Aleluját az éneklő pacsirtával. Tisztában mint a csillagvizsgáló, pusztaszemmel is látod, hol ragyog a magyar égen: márczius 15-dike!

És ki nem örülhet a dicső nagy napnak?

A nagy számkivetett, a szabadság szülője, a hazaszeretet oltárképe. A nagy nap élettöje életével lakolt, midőn nagy gyermekét, a szabadság megváltóját adta a nagy világnak. A hontalanság elviselhetlen szemfedője borult az Élőhalottra!

kereskedők arra használják föl, hogy mindennap küldenek az embernek egy levelet, a melyben a különféle cikkeiket ajánlják. — Szóval élélmek.

A mi a népet illeti, minthogy én nagyon elvagyok foglalva a kórházakban, nem igen tanulmányozhattam, — de annyi bizonyos, hogy az utcán nem nagyon udvariasak, mert bar jobbra-balra lökdösi egymást, nagyon ritkán lehet egy „pardon“t hallani. Sőt én reám, aki első napokban mondogattam a Pardont ugynezték, mintha tudnák, hogy jó messziről kerültem ide. Nem is mondom most már, hanem magam is lökdösöm. Különben ez érthető is a rendkívül nagy ember tömeg miatt, a mi az utcán fel és alá hullámszik.

A nők már itt félig-meddig emanczipálva vannak, amennyiben az üzletekben a könyvvezetőtől fogva jobbadán nők vannak alkalmazásban. Sőt még a mint egy pár kereskedőtől hallottam, különösen szeretik a nőket alkalmazni, mivel állítólag figyelmesebben dolgoznak, mint a férfiak. Így aztán a nőknek egy nagy része önállóbb és függetlenebb, mint nálunk. Hogy aztán ez az önállóság és függetlenség, a morális életre milyen befolyással van, az a saját tapasztalatomból nem tudom, de a mint egy néhány itteni uri embertől hallottam, azt a következtetést vonom le, hogy talán mégis jobb, ha a nők nincsenek annyira emanczipálva.

Dr. Kellner Elek.

A bűzhődt börtönök, miket a szabadság védői megtöltöttek az elnyomatás idejében, még állanak rendületlenül. Márcziusi lég hatol az Új épületbe, felidézve Batthány szellemét. Villám cikázik a budai Sashegy sötét ormairól.

Sashegy! mi jelképezze jobban nevednél a multak drága emlékeit? Drága vörös borod bősége vetélykedett a legdrágább honvéd vérről, mely az országban szerte-szét, áztatá a hazaszent földet!

Nem örülhetnek e dicső napnak a szobozóiak, kik egy megtagadott krajczárért haltak, és a Panama hősei, kik sok eltagadott millióért élnek.

Gondy Károly.

Az Iparos-kör 1892-ben.

Vasárnap délelőtt tartotta meg az Iparos-kör évi közgyűlését, a melyen az elnökség az 1892. esztendőről a következőkben számolt be: Tisztelt közgyűlés!

A mult évben tartott három évre ujra alakuló közgyűlésünk alkalmával 24 régi 6 új együtt 30 alapító tagja és még csak 240 rendes tagja volt az egyletnek, de örömmel jelentjük, hogy azon közgyűlés óta ugy a gyűjtő-ívben a irak, mint az önként jelentkezettek száma 140-el szaporodott és jelenleg körünknek 380 rendes tagja és 30 alapítója van s a tagok számának szaporítására is van kilátásunk.

Ezen érdeklődés természetesen és kedvező hatásának tulajdonítandó, hogy körünk élete a mult évben lényegesen, érdekesebb és mozgalmassabb volt, mint előzőt és ezt talán kedvező előjelnek vagy elindulási lépésnek lehet tartani arra nézve is, hogy a debreczeni Iparos-kör programjához híven nevesebb és magasabb céloknak megvalósítására és betöltésére eljusson.

Alkalma nyílt a körnek, hogy május 29-re kitűzött nyári táncvizalmát összeköthesse egy érdekes és nevezetes eseménnyel. — Megnyerte ugyanis Szűcs Giza jeles írónő és Ráth Károlyt a budapesti Iparos-kör érdemes elnökét arra nézve, hogy azon a napon délelőtt a városháza nagytermében szakszerű és közhasznú felolvasást tartsanak. A termet igen szép közönség zsufolásig megtöltötte, mely a felolvasást osztatlan és élénk tetszéssel fogadta. Ezen erkölcsileg és anyagilag is fényesen sikerült ünnepély a táncvizalom pénztárába tisztán 122 frtot hozott.

Hasonló érdekes felolvasások tartására nyerte meg a kör Hajdumegyét és Debreczen sz. kir. város kir. tanfelügyelőjét Eötvös K. Lajost, ki első felolvasását „az iparos iskolák feladatáról, kapcsolatosán a felsőbb népiskolával vagy polgári iskolával” a kör helyiségében Debreczenben, második felolvasását pedig ez evi januárban a városháza nagytermében „az ipar fejlesztéséről, a földi gazdasági viszonyai közt”, a szép számmal összegyűlt intelligens közönség osztatlan tetszése kíséretében tartotta meg.

Nevezett kir. tanfelügyelő ur a kör választmányára kérésére megígérte, az utóbbi előadásának papírra tételét és átengedését a kör részére, hogy az számos példányban kinyomatva, az érdeklődők, főleg az iparosok között kiosztassék. Az e tárgybani felolvasások kedvező hatással lesznek azon régi terv megvalósítására, hogy Debreczenben egy rendezett, elméleti és gyakorlati oktatással működő ipariskola állítsák fel.

Az országos iparegyesület 50 éves jubileumát Budapesten mult évi december 18-án tartotta meg, melyre körünk is meghivatván, magát elnöke Serli Ede által képviseltette, ki ezen kiküldetést saját költségén szíves volt elvállalni. — Ezen nevezetes és fényes ünnepély lefolyásáról az összes hazai lapok megemlékezvén, annak leírását itt mellőzhetők tartjuk.

Körünk belélethől szükségesnek véljük jelentésünkbe venni választmányunknak azon szándékát, hogy az országgyűléshez feliratot intézzen az állami tisztviselők fizetésének rendezésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalásánál felmerült azon indítvány ellen, hogy jövőben az állami tisztviselők fizetése vagy éppen ne, vagy csak az 1500 frton felüli rész legyen lefoglalható s a kör feliratában az kértetett volna, hogy az állami tisztviselők fizetése minden oly számla

tartozások fejében melyek a család fentartására szükségesek cikkkel kiszolgáltatásából erednek lefoglalható legyen. — Bár az országgyűlés pénzügyi bizottságának nagy többsége a fentemlített sérelmes indítványt elfogadta s ahhoz a pénzügyminiszter is hozzá járult, mégis az később egészen elé tétetvén, a körünk által az országgyűléshez felterjesztett határozott felirat elküldése is szükségtelemmé vált.

Bejelentjük ezúttal a t. közgyűlésnek, hogy választmányunk a közgyűlés határozata folytán a választmány működését megkönnyebbitő és gyorsabbító három szakosztály u. m.: 1. Pénzügyi és gazdasági. 2. Gyári és építészeti. 3. Kézműipari szervezeti szabályait elkészítette és a jelen közgyűlésen megejtendő kiegészítő választások után, a választmány tagjai ekként fel és beoszthatók levén, a nevezett szakosztályok működésüket meg is fogják kezdeni.

Körünkhöz tétellett át több érdekeltek részéről egy oly üdvös mozgalom pártolás és előmozdítás végett, mely egy épületi és egy szebb faneműek raktárának Debreczenben szövetkezés útján leendő felállítását célozza, hogy onnan a faanyaggal dolgozó iparosok magokat jó minőségű anyaggal jutányosabban árban láthassák el, mint az jelenleg verseny nélkül közös számadásra dolgozó helybeli kereskedőktől tehetik. — Az e tárgyban tartott többszöri tanácskozások alkalmával egy ily vállalat létesítésének az iparosok érdekből szükséges, czelszerűsége, kivihetősége és fenállhatósága beigazoltván, körünk választmányának a bemutatott alapszabály és tervezet szerinti kivételét ajánlotta és pártolta s a szövetségben résztvevők gyűjtése erre megindítván, a vállalati ügy most már a megvalósulás stádiumában van.

Beterjesztjük a tisztelt közgyűlésnek I. szám alatti csatolmányunkkal a kör pénztári mérlegét a mult 1892 évről, a számvizsgáló bizottság jelentésének kíséretében, mely számadás a kör pénzügyi helyzetének és állásának kedvező javulását és örvedetes előmenetelét tanúsítja.

Az évi bevétel volt összesen 1573 frt 25 kr.
„ „ kiadás „ „ 1004 frt 89 kr.

és így bevételi többlett 568 frt 36 kr. melyből a mult év végén 293 frt 36 kr a pénztárban 275 frt pedig pénztáratételnél gyümölcsözőleg volt elhelyezve. Uj év óta is más penztáratételnél betételett ismét 250 frt.

Beterjesztjük II. szám alatt az alapszabály 27-ik cikke b. pontjában előírt költségvetést, a 7. 1893-ik évre vonatkozólag, melynek egészen reális számtételei szerint a bevételi illetve jövedelmi felelőleg 350 frttal lévén előirányozva, felkérjük a közgyűlést, hogy abból 100 forintot a könyvtár gyarapítására, 250 frtot pedig tő. ésítésre megállapítani, általában a költségvetést helyben hagyni méltóztassék.

A mult évben tartott közgyűlés azon határozatának is, hogy az alapszabályok korszerű módosítására vonatkozólag javaslatot készítsünk, eleget tettünk és van szerencsénk e részbeni javaslatunkat különlegesen ez alkalommal beteresztetni; kérvén annak tárgyalás alá vételét és az arra vonatkozó határozatok meghozatalát.

Legutóbb tartott választmányi ülésünkben körünknek és választmányunknak egyik buzgó tagja azon indítványt tette, hogy miután körünk fennállásának 10 ik éve a f. évi Junius hóban fog bekövetkezni, ezen esemény némi ünnepélyességgel tartassék meg. — Mi melegen pártoljuk ezen indítványt, kérjük a közgyűlést is annak elfogadására és határozat hozatalra, hogy a kör 10 éves jubileumának rendezésére nagy egy külön bizottság küldessék ki, vagy pedig erre nézve a választmány hatalmaztassék fel.

1893 február hó.

Serli Ede
elnök.

Különlétek.

* **Scharf Móricz meghalt.** Ki ne emlékezne erre a névre, a mely a XIX. század végén még egyszer felidézte a középkor sötét szellemét, az előítéleteket és vallási türelmetlenséget. Scharf Móricz 1883-ban a tiszta-eszlári pörben játszott nagy szerepet. Saját szüleiére fogta rá a rituális gyilkosság vádját. A hat hétig tartó végtárgyalás után végképp eltűnt Szabolcsmegeye földjéről: a sepleős, kővértképző kis zsidófiut kivitték Antwerpenbe egy gyémántkőszűrős műhelyébe. Ot évig

inaskodott itt, míg végre 1888. szeptember havában felavatták segédnek. A fiu egészen megváltozott a külföldön. Szüleit tisztelte, szerette és azok is megbocsátották neki mindazt, a mit ellenük vétett. Móriczról magyarországi rokonai már régen nem hallottak semmit. Most aztán Weisz Leopold nagyváradi kereskedő az antwerpeni hitközség leveléből pár nap előtt értesült, hogy rokona, Scharf Móricz meghalt Antwerpenben. A levél arról értesít, hogy Scharf Móricz szerencsétlen halál áldozata. Egy szemébe pattant gyémánt szilánk veszedelmes lobosodást idézett elő, mely gyuladásba menvén át, fölhatott agyáig s kioltotta a világra szóló szenzációs bűnügy hősnének életét. Hozzá tartozói nagyon megsiratták szegény Móriczot. Az apja mindig félt, hogy valami rossz éri a fiut, „mert a ki életében rosszat tesz, annak nem lehet jó vége“, de mindnyájan megbocsátották Móricznak szívköböl.

* **Sikkasztó vasuti pénztárnok.** Az orsovai főszolgabirónál tegnap Finkelstein román királyi vasuti főfelügyelő panaszt tett, hogy Lucca Julián vasuti pénztárnok 75.000 frank elikkasztása után Romániából e hó 3-án Orsován keresztül Bécs felé szökött. Mivel az a gyanu merült fel, hogy a sikkasztó Budapesten kiszállt, az orsovai főszolgabiró távirati megkeresésére a fővárosi rendőrség erélyesen nyomozza a szökevényt, a kinek személyleírása a következő: Lucca Julián vasuti pénztárnok, 30 éves, középtermetű, tojásdad arcú, fekete haju, kis fekete bajsza s arca kissé himlőhelyes. Beszél románul s törve francziául és németül. Szökése alkalmával sötét ruhát viselt.

* **A kedvencz nóta.** Szép és mulató Magyarországon mindenkinek van kedvencz nótája, Tisza Kálmántól kezdve lefelé, a kit Nagy-Vár radon a derék Hamza Miska ragad el a „Vékony deszka kerítés“-sel. Igen természetes, hogy az izlés sokfélesége folytán a kedvencz nóták nagy variációt mutatnak, a miért is a „Hét“ például a tekintetben is intézhetne kérdést irónkhoz, művészeinkhez és közéletünk előkelő tagjaihoz, hogy mi a nótájuk? Azt hisszük nem csalódunk, ha a szerelmet éneklő népdalokból veljünk kikerülni a kedvencz nóták kilenczvenkilencz perczentjét, ha csak egy perczentre számítjuk azokat, a kiknek nem szerelmes dal a kedvencz nótájuk. Hihetőleg emez egy perczentesek közé tartozik a battonyai uj szerb bíró, a ki a napokban nagyot mulatván a korcsmában, oda rikkantott a cigánynak: „A kedvencz nótát!“ A cigány kérdésre pedig egy még eddig nem nagyon ismert nótát kezdett dudolni, a mely magyar fordításban ilyen hangzik: „Mikor a magyart az akasztófára viszik“.

* **A leszakadt páholy.** A m a d r i d i „Alhambra“ színházban a tegnapi előadás alkalmával kellemetlen incidens zavarta meg a közönséget. Az egyik páholyinak a könyöklője ugyanis leszakadt; a sulyos tömeg nagy zörejjel hullott a földszintre, ahol — természetesen — óriási zavar keletkezett. A színház látogatók közül hatan megsérültek, ketten sulyosan.

* **Megvizasztalt cigányok.** Czigányemlékezet óta nem volt olyan riadalmuk a magyarországi moréknak, mint a legutóbbi nagy cigánynépszámlálás miatt. Országszerte elterjedt köztük valami babonás félelem, valami titkos szorongás, mert azt hitték, hogy a népszámlálást a fő veszedelmükre találták ki halalos ellenségeik. — A kézdívásárhelyi cigányok nem is tudták szó nélkül megállni, deputációt küldtek a városhoz, azzal a megbizással, hogy tudja meg, mit akar velük a minisztérium, igaz-e, hogy valami olyan idegen országba akarják őket telepíteni, ahol mindig dühöng a kolera. Az fájt szegényeknek legjobban, hogy ha valahova az operenciás tengerentulra kerülnek, ott még magyar ember sem lesz, a kinek kipanaszokdják magukat. A hatóság természetesen megvizasztalta őket s kijelentette nekik, hogy tovább is bátran maradhatnak a faluvegek diszei. A cigánycsapat ennek az öröme olyan murit csapott, hogy estére csendháborítás miatt az egész kompánia dutyiba került.

* **Rövid hírek.** Őszi napsugár. Temesvárról írják, hogy ott tegnap reggel egy Wassilyev Katalin nevű öregasszony foszforral megakarta magát mérgezni. Szomszédnője megakadályozta az öngyilkosságot, melyet az agg nő egy Zsvojkó Demeter nevű 30 éves timárlegényhez való szerelme miatt akart elkövetni. — Ra-

deczki marsalbotja. A híres marsalbot ellopásával gyanúsított Meder Károlyról kiderült, hogy csak azért vezette téves utra a rendőrséget, hogy késleltesse a steini fogházba való szállítását. — **A kalocsai érsek az árvizkárosultaknak.** Császka György kalocsai érsek Földváry Mihály alispán kezéhez ezer forintot jutató az idei árviz által sújtott bogoszlói és környékbeli lakosság felségélyezésére. Az összeg kiosztását az alispánra bízta.

Ha a biró mondja.

— Egy rágalmasi pör. —

Az egészen az oka egy egészen furcsa „gavallér”, a ki ráfogta az asszonykára, a ki a pör hősnőjeként szerepel, hogy — őt szerette.

Milyen patália lett ebből, a megrágalmaszott X-né asszonyság fészke mindenestől fölfordult: az ágyak, az asztal, a székek, a poharak, a tűzhely és férjürem — nyugodalma.

De az az egészen furcsa gavallér még furcsábbat is mondott.

— Mit? — Én őszinte ember vagyok — mondta — nemcsak hogy engem szeretett X-né, hanem a czimborámat is.

Nem telefonba mondta ugyan ezt, a melynek egyik vége a rágalmaszott asszony férjének a füléhez lett volna vezetve, de csodálatosan mégis meghallotta a — férj.

Voltaképen egészen fölösleges találmány is az a telefon — különösen ilyen esetekben. Jóval korábban találdott föl egy sokkal biztosabb hirtadó monstrum, melynél jobban vezető telefon soha senki föltalálni nem fog. Az egész egy piros darabka hus, — mely minden fölhúzás nélkül jár, úgy hívják a természetrajz szerint, hogy — nyelv.

A nyelvek forgatták föl X-né fészket mindenestől.

A férj nyugalmát vevén magán, egy szerencsétlen drámai hős pozában az asszony elébe állt s elmondta a mondókáját:

— Még ki nem tisztázod magad, kifelé a házamból, egy-kettő.

Az asszonyka egy nagy kendőbe burkolózott és sirva elhagyta a házat, de nem azért, hogy örökre ott hagyja, hanem hogy az ártatlanság koronájával térjen oda vissza.

Elment az ügyvédhez.

— Uram, nézze, milyen baj ért engem. Egy himpellér gyalázatos híreket terjesztett felőlem. Pirulás nélkül nem tudom kimondani. Hogy én szerettem őt is, meg egy másikat is. Aztán uram — hiszi, elkergetett, hogy tisztázzam magamat, vagy többé vissza se menjek. Mit csináljak, édes jó ügyvéd ur?

Az ügyvéd vállat vont.

— Ha ön idejött, talán már valamit határozott a tisztázására nézve . . .

— De kérem jó uram, igen, igen, mind a kettőt be akarom pörölni, azt gondoltam, mert végre is egyebet mit tehet az ilyen gyöngye asszony, a kinek a saját férje se fogja pártját.

— No, hát akkor azért jött, szólt az ügyvéd, hogy rágalmaszi pört indítson?

— Persze, de kérem, legyen szíves — felelt az asszony habozva, tagolva a szót — világosítson föl, hogy mint megy az?

— Hát egyszerűen bepörli az ember, hogy hazudott a szemtelen . . .

— Igen, igen, hazudott, de képzelje el egy nő helyzetét, nem állnék jól, hogy a szemébe ne ugranék . . . Hát kérem, hogy megy ott?

Az ügyvéd kezdett átlátni a kődön egy kicsit és sietett megjegyezni:

— Legyen nyugodt asszonyom, a vádlottnak ilyenkor nem engedik meg a bizonyítást . . .

Gyöngye pir futotta be arcát és gyorsan felelt:

— Oh, oh, nem is tudna, semmit se tudna a nyomorult. Most már azért is tessék megindítani, de rögtön, a rágalmaszi pört . . .

. . . Ma volt a tárgyalás.

Mind a két vádlottat elítélte a biró 2—2 heti fogságra.

A fiatal asszonyka arca sugárzott az örömtől és megelégedéstől. Hálával nyujtotta a kezét az ügyvédjének és föltevén az ártatlanság koronáját, száműzetéséből diadallal tért meg az elhagyott kis fészkekre.

— Ártatlan vagyok — ezzel a szép és megalázó kiáltással omlott férje karjai közé.

De ez még hitetlen — tamaskodott:

— No, no, hol a bizonyíték?

— Itt a birói ítélet . . .

— Az már más . . . S keblére ölelte az asszonyt.

Hja, ha a biró mondja.

—csi.

Egy télpapucs.

(A kapitányság előtt.)

A dolognak hogy mi volt a hiteles eleje, az teljességgel és voltaképen nem tudatik. Ezen komoly és megsziivelésre méltó ügyből csak annyi került szűkebbkörű nyilvánosságra, hogy egy télpapucsot, illetve egy pár papucsot a fellet deponálta egy nyalka, feketeszemű legény a rendőrségnél.

— Tessék kérem, ezt én találtam a piros-rózsá-utczában.

(Azonban ezt a nevet ne tessék keresni a város térképén.)

Ilyenformán ott volt a czifra, kicsi csecse asszonyi lábára való készség az álványon, nevető, virágos és pikáns ellentétet képezve, a betörő rudak, feltört závarok, lefoglalt revolverek s lopott subák között.

Ma pedig föllibbent egy menyecske oda, ki pirulva huzta le a szemébe a selyemfejkenőjét szegyenkezve kérdezősködött bizonyos papucsok után.

— Papucsok?

— Igen.

— No itten pedig csak papucs van. Csak egy darab. Ez az?

— Ez az. Ez az egyik. — Másik nincsen?

— Nincs hát — mondják mogorván, mert a kihallgatási jegyzőkönyvek birodalmaiban kevés érzés lakozik a poezis iránt.

Az asszony haragosan toppant.

— Akkor tessék köröztetni azt a legényt.

— Miért?

Hirtelen szemérmesre vált s halkán azt felelte:

— Mert ő vitte el a házunkból a másikat is.

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Színház, a Kossuth-utczán. Naponként előadás. Kezdeté este 7 órakor.

Nagy sétahangverseny vasárnap és keddnapon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Múzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.

Anyakkönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, Hétfőn, Szerdán és Szombaton d. u. 3—6-ig nyitva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig, é. u. 2—5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9—11, d. u. 8—4 óra közt; vasárnap és keddnap d. e. 10—11 óra közt.

Márcz. 15. Ünnepe a kereskedő ifjak önképző egyesületének helyiségében az ünnepélyre belépő díj nincs.

Márcz. 16. A debreczeni tisztviselők önségélyező együletének közgyűlése d. u. a városháza kitanácstermében.

Márcz. 17. A pinczerek elismert jellegű betegs. pénztárának közgyűlése éjjel 2 órakor a Frohner szálloda nagy éttermében.

Márcz. 19. A debreczeni borbélyok és fodrászok bálja a Margit-fürdő csiztermében.

Márcz. 19. A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének éviközgyűlése az egyesület helyiségében.

Márcz. 19. A zenede rendkívüli közgyűlése d. u. 3 órakor (Kossuth utca 2562 sz. a.)

Márcz. 19. d. e. 10 órakor a Debr. Első takarékpénztár közgyűlése.

Márcz. 20. Hajdúvármegye r. k. közgyűlése.

Márcz. 20. d. u. 5 órakor a „Csokonai” kör szépitészeti oszt. ülése.

Márcz. 21. Katonai lóvásár.

Márcz. 23. Városi rendes közgyűlés.

Márcz. 1—24. napjain lóosztályozás és lóvizsgálat a város istállójánál.

Márcz. 26. A tázóltó testület közgyűlése d. u. 3 órakor az őrtanya helyiségében.

Ápril. 13. Debreczen szab. kir. várossá emelgetése kétszázadik évfordulója.

Aug. 24. Hittanhallgatók husz éves találkozója.

— **Márczius 15. a főiskolában.** A debreczeni ev. ref. főiskolában 1893. márczius 15-én tartandó hazafias ünnepély műsora: 1. Ének, előadja a főisk. énekkar. 2. Imádság Dr. Erdős József akad. igazg.-tól. 3. Ének, előadja a főiskolai énekkar. 4. Alkalmi beszéd, tartja Jóó István tan. kép. igazg. 5. Óda, szavalja Diószeghi Mihály 4. th. 6. Szózat, éneklí az egész közönség.

— **A város jog és pénzügyi bizottsága** holnap délután három órakor a városháza nagy tanácstermében V é r t e s s y István főjegyző elnökele alatt ülést tart. Ez alkalommal az e hó 23-án tartandó közgyűlés napirendre kerülő tárgyaiban hoz javaslatot. Ezek között a legérdekesebb és legfontosabb a honvédkatonai kórház ügye lesz.

— **A „városi kör”** tervezetének és munkaprogramjának kidolgozásával megbízott küldöttség márcz. 13-án este tartott ülésében tárgyalta s a Dr. B a l k á n y i Miklós szövegezése szerint megállapította az alábbi munka programot, mely most már a törvényhatósági bizottsági közgyűlés tagjainak nagy értekezlete elé terjesztetik elfogadás végett. Az értekezlet, melyre a törvényhatósági bizottsági közgyűlés minden tagja meghívatik, 1893. Márczius 19-én vasárnap délelőtt 10 órakor tartatik a városháza nagy tanácstermében. A program a következő: Debreczen sz. kir. város közigazdasági, középítkezési, kulturális és humanitarius intézményei fejlesztése czéljából a városi törvényhatósági bizottsági közgyűlés alólírt tagjai időről-időre értekezletre összejövünk s minden a város előre haladását czélzó intézmény megvalósítása érdekében megteszszük a kezdeményező lépéseket úgy a társadalomban, mint az illetékes hatóságoknál különösen a városi közgyűlésekben a folytonos, tervszerű és céltudatos közreműködéssel megvalósításukat lehetővé teszszük.

E czélből a szükséghez képest értekezleteket tartva, azokon megbeszélés és elhatározás tárgyává tesszük a megvalósítandó intézményeket, a megvalósítás módjait és eszközeit, elhatározásunkhoz képest megteszszük a szükséges javaslatokat, előterjesztéseket és sürgetéseket.

Működésünk köre és iránya általában minden a város fejlődésére irányuló intézményre kiterjed ugyan, különösbben azonban a következő, már sokáig el nem odázható intézmények megvalósítását kívánjuk már a legközelebbi jövőben eszközölni.

1. A városi építkezési szabályzat és ezzel összefüggő általános utca szabályozási tervzet elkészítését.

2. A házaknak utcánkénti házszámozását.

3. A kocsit ut burkolat és gyalog járda hálózat kiépítését.

4. A csatorna hálózat elkészítését, s a köz-tisztasági ügy rendezését.

5. A vízvezeték elkészítését.

6. A közlelmezési vásárcsarnok elkészítését.

7. A szegény és dologház létesítését, a házankénti koldulás megszüntetését.

8. Az árvaügy rendezését árva ház létesítésével.

9. Lelenczház alapítását.

Kelt Debreczen, 1893. márczius 13.

Dr. Balkányi Miklós, Dr. Kola János

Dr. Sz. Szabó József, Simonffy Emil.

Zádor Lajos.

— **Honvéd katonai kórház Debreczenben.**

A honvédelmi miniszter nagyfontosságú leiratot intézett a város hatóságához. Nem kevésbből, mint egy honvéd katonai kórház felállításáról van szó ebben a leiratban. Maga a miniszter felhívja rá a város figyelmét és kéri, hogy a honvédkatonai kórházat minél hamarabb építse fel. Hogy pedig a honvédkatonai kórház felállításából némi haszna legyen a városnak is, huszonöt évenként 3900 frtot kontemplál.

A város tehát a kórház felállítása után évi bérösszeg fejében 3900 frtot huzna huszonöt esztendeig, azontul pedig díjtalanul bocsátaná a honvédség rendelkezésére a kórház épületét.

Ezzel azonban még nincsen minden megmondva; a miniszter az építkezés részleteire is kiterjeszkedik, amennyiben előírja, hogy a honvédkatonai kórház emeletes legyen s körös körül kerttel

ban. A debreczeni városi kórházban márczius 15-én a következők voltak a betegek: 1. Imádság Dr. Enek, előadja a szék, tartja Jóó aválja Diószeghi az egész kö-

bizottsága holnapra a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

ének és munkájában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

est érkezőket elhatározás tárgyában a városi kórházban a főjegyzővel a hódré kerülő társadalmában a legérdekeltebb kórház

vonassék be. A város előzetesen, a beküldött tervezet szerint, elkészítette a költségelírányzatot s az 1200 négyszög méter területen fekvő kórház hatvanhatsz ezer forintba kerülne. — A miniszter ezt az építkezést erősen meg is sürgeti leiratában, mert kimondja, hogy a honvédkatonai kórháznak már 1894. július 1-re késznek kell lennie. Sürgős nyilatkozásra hívja fel a várost, hogy az építkezési tervezetet a kontemplatív évi bérösszeget, szóval a feltételeket hajlandó-e elfogadni? A városi tanács a honvédelmi miniszter leiratát véleményezés céljából kiadta a jog és pénzügyi bizottságnak.

— **Hajdumegye közigazgatási bizottsági ülése.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délután a megyeház nagytermében ülést tartott, — a hol Rásó Gyula kir. tanácsos alispán jelentését vették legelőször tudomásul, a mely a megye február havi állapotának ismertetésével csak általánosságban és vázlatokban foglalkozik. Megemlékezik a jelentés röviden a h.-szoboszlói zendülésről is, a mely ügyben jelenleg úgy a kir. jbiróság, mint a csendőri hadbíróóság részéről a vizsgálat folyamatban van.

— **Apáczák Debreczenben.** A róm. kath. egyházközség Svetisch féle alapítványból — végrendelező óhajához képest — rövid idő alatt felállítják az apácza-zárdát városunkban. Dr. Wolafk a Nándor vál. püspök-plébános jelenleg Budapesten időzik, hogy az angol kisasszonyok egyrészt a debreczeni apácza zárda részére megnyerje. Tudvalevőleg a debreczeni zárda apáczái a magasabb nőnevelést adják meg a létesítendő róm. kath. felsőbb leány iskolában, erre pedig a leghivatottabbak az angol kisasszonyok. Az alapítvány már kinötte magát s a zárda felállítása és fenntartása nehézségekbe nem ütközik. Az intéző körök véleménye szerint mindössze két évre van szükség, hogy a zárda felállításának kérdése teljesen megvalósítható.

— **A város tellobogózása.** Holnap márczius tizenötödikének ünnepét üljük, a középületek legnagyobb részén, az egyesületi helyiségeken ott fog lengeni a nemzeti színű lobogó. Arra külön alig kell felhívni a város polgárságának a figyelmét, hogy a nemzeti lobogót, ki-ki tűzze fel saját házára is. Hazafias érzelmű polgárok ezt, anélkül, hogy őket erre provokálnák, önként és lelkesedéssel teszik meg.

— **A statisztikai bizottság.** A város statisztikai bizottsága tegnap délután a városháza nagy tanácstermében Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöklete alatt tartott ülést. Mit lehetne egyebet írni erről a bizottsági üléstről, minthogy az előterjesztett statisztikai adatokat egészben véve tudomásul vették és helyben hagyták. Ezek a statisztikai adatok a múlt év népmozgalmu adatait tartalmazzák, melyeket mi hetenkint, havonként és fél évenként mindannyiszor regisztráltunk.

— **Egészségügyi viszonyok a megyében.** A tegnapi közigazgatási bizottsági ülés elé terjesztette be Dr. Varga Géza megyei főorvos azokat, a Hajdúvármegye egészségügyi viszonyait feltüntető adatokat, melyeket az alábbiakban közlünk: A differitisz és a kanyaró járvány még mindig tart, sőt az utóbbi meg mindig növekszik. Azonban egészben véve a januári állapotokhoz képest mégis némi javulás észlelhető. A mennyiben február hóban 84-el kevesebben haltak el, mert míg január hóban 561, addig február hóban 477 volt a halálozások száma. — A ronsoló toroklob még mindig dul, H.-B ö s z ö r m é n y b e n januáról maradt 17 beteg, megbetegedett februárban 49, a 64 beteg közül felgyógyult 37, meghalt 19, beteg 8. H.-N á n á s o n január végén volt 11 beteg, februárban megbetegedett 26, a 37 beteg közül felgyógyult 23, meghalt 9, beteg 5, K a b á n január végén volt 4 beteg, februárban megbetegedett 9, a 13 beteg közül felgyógyult 7, elhalt 7. D ó r o g o n 10 beteg közül felgyógyult 4, elhalt 1. T e t é t l e n e n mindössze 4 beteg van, kik közül 2 elhalt. A differitisznél sokkal nagyobb mértékben dul a k a n y a r ó -j á r v á n y, úgy hogy

e miatt a h.-bözörményi egészségügyi bizottság átalakult járványbizottsággá, az iskolákat pedig 14 napra bezárták.

— **A váltóhamlító katonatisztet,** Schieradzky Árpádot, mint lapunk tegnapi számában megírtuk, a katonai hatóság országosan körözeti. Az I s ö takarékpénztár részvénytársaság szintén megette a szükséges intézkedéseket a hatóságnál; a leszámitolt 200 frtos váltónál szenvedett jelentéktelen kárt a tartaléktőkéből fogja fedezni, a 75 frtos váltót, melyen Z u n a Gyula dohánygyári aligazgató szerepel mint forgató, ő kifizeti.

— **Légfűtés a templomban.** Azzal, hogy a róm. kath. templom világítását légszesszel eszközözik, évenként nemcsak jelentékeny összeget takarítanak meg az egyház kiadási céljaira, de egyúttal lehetővé teszik annak a tervezetnek a keresztül vitelét, hogy a templom továbbra — természetesen a hidegebb időszak alatt fűthető legyen. A légszész bevezetésével s a felállítandó kályhakkal ugyanis ez nagyon meg lesz könnyítve. Hat ilyen kályhát helyeznek el a templomban, hogy ott télen is enyhe legyen a levegő.

— **Reggeli 7 óra és délutáni 3 órákor.** Régi szokás már az Debreczenben, hogy a J ó z s e f napját márczius 19-ikét megelőző szombattól kezdve a ref. templomokban reggel 7 órákor és délután három órákor tartják az istentiszteletet, illetve ekkor harangoznak be. Most 18-ikán fog először reggeli 7 órákor és délutáni 3 órákor megkondulni a templomba hívó harang. Nem először teszszük már meg azon indítványt, de nem is utoljára, mert minden évben felújítjuk, hogy t. i. az ev. ref. egyháztanács rendelje el, hogy a 7 órai harangozás, ne a József napját megelőző szombattól, de az ezzel rendszeres egy hétbe eső nevezetes, nagy nemzeti ünnep naptól, márczius 15-ikétől vegye kezdetét.

— **Égy havi adó.** A megyei közigazgatási bizottság tegnapi ülésén olvasták fel azon kimutatást, melyet a pénzügyigazgató, a Hajdumegyében február havában befizetett adókról állított össze. — E szerint befolyt egyenes adóból 114529 frt 17 és 1/2 kr, tehát 5931 frt 44 és 1/2 krral több, mint a múlt év február havában; hadmentességi adóból 390 frt, bélyeg illetékből 17965 frt 62 kr, jog illetékekből 9498 frt, dohány jövedékből 35644 frt 50 kr.

— **Óvodák és menedékházak.** E ö t v ö s K. Lajos, Hajdúvármegye tevékeny és munkás tanfelügyelője egy percze sem szünik meg azon munkálkodni, hogy a hajdumegyei tankerületben a tanügyi teljes felvirágoztatását elősegítse. Ujában is midőn az egyes községekben végezte iskola látogatási körutját H.-S z o b o s z l ó n, V. P é r c s e n, S z o v á t o n és M.-P é r c s e n részletes tárgyalásokba bocsátkozott az ottani előjárósággal az iránt, hogy H.-Szoboszlón 2, a többi községekben pedig 1—1 új menedék házat vagy óvodát állítsanak fel. Leles és fáradhatatlan ügybuzgalma által már sikerült annyit elérni, hogy az egyes előjáróságot határozott ígéretet tettek arra nézve, hogy a tervezett menedékházakat, mihelyt az a község minden különösebb megterhelése nélkül kivihető, felállítják. Adja Isten, hogy a tanfelügyelő munkálkodását siker koronázza, mert ezen tervezett menedékházak és óvodák felállítása által a megyénkben úgy is különösen nagy g y e r m e k h a l a n d ó s á g l e f o k o z t a t n é k.

— **Születési statisztika.** Debreczen városa területén f. év márczius 5-étől bezárólag 11-éig születet: az ev. ref. egyházközségben: 20 fi, 22 leány (köztük 8 törvénytelen); a r. tath. ág. ev. hitközségekben egy sem; az izr. hitközségben 4 fi, 1 leány (1 törvt.). Összesen született 24 fi, 23 leány.

— **Repülő tolvaj.** A rendőrségnek már sokféle rovvott életű emberrel volt dolga, ezerféle variációban jelentek meg előtte csalók, rablók, tolvajok és gyilkosok, — hanem repülő tolvajjal még nem gyűlt meg a baja. Nem is tuloz az ember, ha egész bátran meri állítani, hogy ilyen tolvajra még csak nem is gondolt a rendőrség. Ma reggel tették meg a hivatalos feljelentést, hogy egyik uri háznál, melynek ablakai az utcára nyílnak, takarítás közben az urnó lerakott ékszereit, a ház asszonya a nyitott ablakpárkányára rakta. Nem volt eszében azokat hosszabb ideig ott tartani, csupán csak, míg a szobában a tűrületés folyt. Egyszerre csak azt látta, hogy az utca ellekező házának tetejéről egy holló az ablakra száll s abban a pillanatban, hogy rá-

kiáltott, hogy elűzte, felkapta az ékszerek közül a legszebb és legnagyobb tárgyat, egy közel 400 frt értékű gyémánt karpereczet s azzal tovább szállott. A hollónak minden ismertető jele az volt, hogy — nem f e h é r. Kereshetik, üthetik a nyomát, gyakran a gyalogos tolvajjal is nehezen, a repülővel pedig éppen nem bír a rendőrség.

— **A h.-bözörményi fiók fogház.** A h.-bözörményi fiók fogházban az elmúlt február hóban 51 férfi és 7 nő fogoly volt, a kik közül már január havában ott volt 32 férfi és 11 nő. Február hó végén maradt 44 férfi és 16 nő. A foglyok könnyebb kézi munkákat is végeztek, a melyek elárúsításából február havában befolyt 11 frt 70 kr.

— **Emberek a sárban.** Ugy látszik továbbra már napirenden lesz, hogy a pálinka élvezői egyszerűen ott pihenjenek mámorosan, ahol őket, eszméletüket veszve a földhöz tiporja a pálinka. Tegnap éjjel a rendőrség két ilyen embert talált. Az egyik a nyugoti soron, a másik a Szent Anna-utca végén mozdulatlanul feküdt a sárban. Mind a két embert öntudat nélkül, meredten, megkékült tagokkal találták meg, úgy hogy azonnali kórházba szállításuk vált szükségessé.

— **Sikkasztás Nyiregyházán.** A szomszéd Nyiregyházán, mint egy magánértesítésből kivesszük, sikkasztás nyomára jöttek. Állítólag a kir. adóhivatalnál történt valami hiba, melynek felderítésén és a kár megállapításán L á s z Károly pénzügyminiszteri osztálytanácsos fáradozik, egy számtiszt segédkezdése mellett. Eddig csak azt tudják, hogy különösen a tanítói nyugdíjilletékeknél nagy a hiány. A pénztárnokot állítólag letartóztatták.

— **Halálozások kimutatása.** A halottképek kimutatása szerint f. évi márczius 5-től 11-ig terjedő időközben, Debreczen szab. kir. város területén meghaltak: Az I. kerületben: Varga Mária, 1 éves, ref. r o n c s o l ó t o r o k l o b; Tokai Mihály 60 év, ref. tudólob; Kónya Ferencz 7 év, ref. tudógümőkör; Kovács Eszter 1 éves ref. tudóhurut; Nagy Ferenczné 62 é. ref. Bright-kór, Csapó Ferenczné 67 é. ref. aggkór; Gönczi Eszter 2 éves, ref. görcsök; Oláh Julianna 5 hó ref. görcsök. — A II. kerületben: Füst Ignác 48 éves, izr. öngyilkosság, özv. Szabó Mihályné 64 éves, ref. veselő; özv. Laboncz Gyöngyné 50 éves, ref. szervi szivbaj; Sipos Francziska 1 hón. r. kath. veleszül. gyengeség; Tarján Mari 7 hón. ref. tudóhurut; Fogarasi Mari 2 éves, ref. agylob; ifj. Kertész Istvánné 36 é. ref. typhus; Csáki J. 26 é. tudóvész, A III. kerületben: Szarvas János 4 hón. ref. veleszül. gyengeség; Fülöp Mihály 4 hón. ref. tudólob; Baktai Lajos 1 éves, ref. görcsök; Kovarzik István, 30 éves, róm. kath. alképlet; Elsner Róza névtelen fia, 1 hónapos izraelita, veleszületett gyengeség; — Frohner Bernáth, 65 éves, kath. szervi szivbaj; Bör Róza, 7 hón. r. kath. görcsök; Szondi Margit, 1 éves, ref. tudólob; Kovács Eszter, 2 hón. ref. veleszül. gyeng. Földesi György, 48 éves, ref. tudólob; Tóth Kálmán 3 hónapos ref. tudóhurut. Összesen meghalt 28 egyén, köztük 5 törvénytelen.

— **Történet egy szelid férjről.** Vannak férjek, akik dühösek, mint egy oroszlan, akik mérgesek, mint egy áspiskigyó, akik ügyetlenek mint egy jegesmedve, akik csapodárok, mint egy zakas, akik kopaszak, mint egy elefánt, s akik szelidek, mint egy bárány. Az utóbbi kategóriába tartozó — férjek számát növelte tegnap az az eset, egy végtelenül szelid rókusi férj esete.

Ez a férj pedig harcias külsővel bír, mert szolgálatban töltött fegyvert hord a vállán, s még szolgálaton kívül is hosszú hajonnet veri az oldalát. Ez a férj este letéven a szolgálatot, hazamegy a feleségéhez.

Amint benyit az ajtón, hirtelen kisurran mellette egy szemérmes fehérbe öltözött alak ijedten s vad vágatásba kezd az utcán.

A férj utána kiált: — Álljon meg kérem. Azonban a fehér férfiú vágat, amint még soha nem vágatott.

— Szegény — mondta sajnálkozva a férj. Bement a szobájába s hogy milyen családi dráma fejlődött ki ott, az nem tudatik. De nagy lehetett, mert a fehér futoncz után, — alig hogy hazabillegett s beszophatta kilógó

nyelvét, megjelent egy nagy batyúval a férj kis fia:

— Kérem szépen, a tata hazaküldte agruháit. . .

— Tanulól fölvetetik egy jó házból való keresztyén fiu, egy elsőrendű divat-üzletbe. Bővebb fölvilágosítással szolgál a lap kiadóhivatala.

Színház.

* **A remete csengetyűje**, Maillard e kedves zeneje vig operája zsuroiasig megoitotta a színházat. Azt egész bátran mondhatjuk azonban, hogy nem maga az opera előadása, mint inkább az a körülmény, hogy R. Réthy Laura aszszony búcsúzott el Friquet Rose szerepében a debreczeni közönségtől, — keltette föl a nagy érdeklődést. Mert hiába; bármilyen viszonyok között is, mindig örvendhetünk, ha azzal dicsekedhetünk, hogy nekünk alkalmunk volt R. Réthy Laura művészetében gyönyörködni. — Friquet Rosé-ja különben, nem mint búcsúzó szerep is, méltán megérdemli, hogy az elismerés teljességével adózzunk neki. R. Réthy Laura e szerepben nemcsak gyönyörű, nagy terjedelmű hangját, tiszta koloraturáját ragyogtathatta, de elárulta azt, a mit különben minden zeneérett ember első hallására hangjának, tudott már eddig is, hogy hangja színezete a legerősebb drámai érzelmek kifejezésére is képes; sőt nagy kár, hogy a könnyed operettekben fecsérli el valóban nagy ének- és játékművészetét.

A közönség teljes elismeréssel adózott R. Réthy Laura művészetének, sőt ennek külsőleg is kifejezést adott. Midőn a színpadra lépett, a zenekar kénytelen volt elhallgatni. Perczekig tartott a zugó taps, mely nem volt tüntetészerű, hanem a közönség elismerésének spontán megnyilatkozása. Míg a taps szünet nélkül hangzott, a zenekarból gyönyörű művü ezüstkoszorút nyújtottak föl. A koszoru egyes levelein a művésznő azon szerepeinek jegyzéke van fölvésvé, melyeket Debreczenben játszott. A koszoru összekötő arany-szalagcsokron e fölírás olvasható: „R. Réthy Laurának, Debreczen sz. kir. város közönsége. 1893. márcz. 13.“

A virágbokréta egymásután kerültek fel a zenekarból, köztük „Lórikának — igazgatója“ fölírással; „a Debreczeni Hírlap“ szerkesztőségé Rudnyánszky né — Réthy Laurának.“ — A zsinórpadlásról óriási babékoszorút bocsátottak le, melyen különböző színű szalagokon a művésznő kedvenc szerepei voltak följegyezve. — A közönség lelkes tapsai mindannyiszor megújultak, valahányszor a művésznő a színpadra lépett és ugyanily lelkes taps kísérte minden egyes énekszámát.

Az első felvonás végével a színpadon a város közönsége búcsúzott el a művésznőtől: Vértessy István v. főjegyző rövid, de szívből érzett beszédben köszönte meg azon élvezetet, melyet közönségünknek művészetével szerzett és azt az óhaját fejezte ki, hogy vajha rövid mulva viszont láthatnók ismét. A művésznő megilletődve hallgatta a szónok szavait és nem volt képes szóhoz jutni. Szemeiben megcsillant a könnyű, mely többet beszélt, mint a szó és meleg kézzorítása, melyet a tisztelgőkkel váltott azt engedni következtetni, hogy csakugyan nem-sokára visszontlátjuk őt nálunk.

A többi szereplők dicséretes buzgalommal igyekeztek az előadás sikerén és különösen elismeréssel kell szólnunk a karszemélyzetről, mely a szép karokat praecise interpretálta. A második felvonás végtáblóját a közönség szünni nem akaró tapsaira ismételen be kellett mutatni.

Közgazdaság.

— **Az állategészségügy megyénkben.** A megye területén a lefolyt héten a következő ragályos állat-betegedési esetek fordultak elő: B.-Ujvároson 1 takonykór; Földesen 1 sertésorbáncz; Sámsonban és Szoboszlón 1—1 ragadós tüdőlob. — Debreczen sz. kir. városa területén: 2 takonykór, 6 ragadós száj és körömfájás s 2 tenyész-bénaság.

— **Hajdumegye dohánytermése.** A kereskedelmi növények között egyik legbecesebb és legértékesebb czikk a dohány. Hajdumegye, amint azt a földmivelésügyi miniszter hivatalos jelentéséből kivehetjük, egyike volt azon megyéknek, melyekben a beültetett terület tíz évi átlagban legnagyobb volt. Beültetett terület volt 3457 kat. hold, mely 1.35% átlagnak felel meg; összesen termett az 1882—1891. évek időtartama alatt, átlagban 20,495 mmáza dohány.

— **Sortóvásár.** Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok árjegyzése: márc. hó. 13-án. **Hízott sertésárak:** I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 51.—52.—krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr. sulyban) 51.—52 krig. Fialat nehéz páronként 320 klgron felüli sulyban 56.—57 — krig. Fialat köz. (páronkint 251 320 klgr. sulyban) 54.—55 krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 51.—52 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 51.—52. krig. Közép — (páronként 220—280 klgr. sulyban) 51.—52.—krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban.) 50.—51.—krig.— III. Romániai: Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) 52.— krig. — Közép (páronkint 220—260 kgr. sulyban) 51½—54. krig. Könnyű (klgr.-kint 220 klgr terjedő sulyban) 50.—51. krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) 52½—52½. krig. Közép — (páronkint 220—260. klgr. sulyban) 50.½—51. krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 50.—51 krig.

Törvénykezés.

— **Törvényszéki végtárgyalások.** E héten, márcz. 12—19-ig, a következő bűnügyekben lesznek a debreczeni kir. törvényszék előtt végtárgyalások: Márcz. 15-én Jakobovits Herman család, Podraczki Lajos sulyos testi-sértés, Klein Lajos sulyos testisértés; márcz. 17-én Morvai Borbála sikkasztás, Kodis János lopás, Mihályi János lopás. — márcz. 18-án Juhász Ferencz hatóság elleni erőszak, Bencze Bálint lopás bűnügyeiben.

REGÉNYCSARNOK

Hazugságok.

— Regény. —
Irta: *Bourget Paul.*

71.

Nem is gondoltam arra, hogy neked róla beszéljek. . .

Hízen lehetetlen, hogy komolyan féltékeny légy — Desforgesre.

„Oly vidám voltál és oly boldognak látszóttál“ — viszonzá René kissé megnyugtatóva.

„Háladatlan“ mondá Zsuzsanna, — ha szívenben olvashattál volna!

Eppen ezen örökös tettetés életem szerencsétlensége és te, te hányod ezt szememre! — Nem. René. ez sok! — Nagyon igazságtalan tőled!

„Bocsánat! bocsánat!“ kiálta fel a fiatal ember, ki kedvese csalódásig természetes tartása és hangja által legyőzve érzé magát. „He-lyesen következtetted, hogy szívemet valaki megmérgezte, ez a Colette volt az. — Mily igazad volt, hogy Klaudéra gyanakodtál!“

„Nem engedtem meg, hogy udvaroljon és ezt soha sem felejtí el egy férfi“ mondá Zsuzsanna.

„A nyomorult“ jegyzé meg a költő hevesen és mintha azáltal akart volna kinjaitól szabadulni. mialatt azokat elárulta, folytata: „Tudomása volt irántad való szerelméről. Hogyan?”

Mert azon egy izben, midőn rólad beszéltem, félszeg és zavart voltam. — Hiszen oly jól ismer!

Ezt és még egy csomó más aljasságot közölte kedvesével. . .

Nem vagyok képes, ezeket csak ismételni is!“

„Ismételd barátom, én kérlek erre“ sürgette őt Zsuzsanna.

Arzán e pillanatban a halállal daezoló ártatlanság megadó mosolya tükröződött. „Bizonyára azt mondták, hogy előttem más kedveseim voltak?“

„Ah! ha csak ez volna!“ — mondá René.

„Istenem, mi más hát?“ kérdé iszonyodva. Bármít mondtak mondtak neked, előttem közönyös, mint tudtad te azt — elhinni? . . .

Nos, de győnj meg mindent, szabadíts meg szivedet. Csak jogom van, ezt követelni.“

„Ez igaz“ felelé a fiatal ember és zavartan mintha ő volna a bűnös, a következő szavukat dadogta:

„Colette azt állította, hogy Klaude által értesült, hogy . . . Nem, nem ejthetem ki ajkamon . . . nos hát, hogy Desforges . . .“

„Már ismét Desforges“ szakítá őt félbe Zsuzsanna ironikus mosollyal „ez valóban komikus.“

Megakarta akadályozni, hogy René a vádat melyet immár sejtett, szavakba foglalja.

Kétségkívül azt adták tudodra, hogy Desforges kedvesem volt, vagy talán még most is az. . .

Es valóban sokkal nevétségesebb, semhogy alávalónak tekintse az ember.

Szegény, jó öreg barátom, ki gyermekkoromtól ismert. . .

Atyámat gyakran meglátogatta, felnőni látott és úgy szeret, mint saját gyermekét. Es ezen férfit. . .

Valóban esküdjél René, hogy azt soha sem hitted. . .

Mert miáltal is érdemeltem volna ezen véleményt. . .“

Világosság.

Azon erkölcsi beteltségben, melyet féltékenységnek neveznek, felséges stadiumok vannak; ugyanis azok, melyek a két főjelenetet egymástól elválasztják.

A szerelem érzelmei napokra ismét azon gyengéd mellékizt veszik fel, melyet a felgyógyulás napja.

Zsuzsanna annyira meggyőzte Renét gyanujának alaptalanságáról, hogy versenyzett vele a nagylelkűségben.

Mindenek előtt lemondott az oly bensőleg kért engedélyről, — hogy őt lakásan meglátogathassa.

Hiszen ezen esetben nagyon bizonytalanok voltak azon elemek, melyekből a gyanu összeálltva volt,

Azért így is szólt erős meggyőződéssel Zsuzsannához:

„Nem, nem foglak foglak felkeresni. . .

Órult voltam, hogy szerelmünkön változtatni akartam. — Ezen titokzatosságtól környezve, — vagyunk oly himonhatatlan boldogok. . .“

— Igen, míg valami méltatlan ismét felingerel ellenem — felelé Zsuzsanna.

„Igérd meg, hogy ezentul mindent elmondasz nekem!“

„Esküszöm, kedvesem — viszonzá René — de sokkal jobban ismerlek, semhogy nem biznám magamban!“

Igy szólt René és hitte is azt, a mit mondott, Zsuzsanna is hitte és teljesen átadá magát a visszanyert boldogság varázsának; egyidejűleg azonban sejté, hogy Klaude visszaterte alkalmával, egy második csatát kell vívnia.

Mindenesetre többet nem mondhatott reá Klaude, mint a mennyit már mondott.

Majd annak idején — így gondolkozott Zsuzsanna — René által értesül Klaude visszatéréről és akkor majd elég ideje lesz a cselekvésre, azon esetben, ha a két férfi első találkozás alkalmával nem áll be a szakadás.

Szabad választást akart hagyni Renének, t. i. vagy róla mondjon le, vagy barátjával szakítson meg minden összekötítést.

Már előre biztos volt a költő választát illetőleg.

A költő azonban minden bizonyíték daczára

sem uralkodhatott magán, mert szive hevesen dobogott, midőn a Zsuzsánnával való jelenet után mintegy egy hétre — a könyvtárból hazatérve, testvére ezen meglepő hírrel fogadta:

„Klaude visszatért!”
„És merészelt ide jönni?” kiálta fel René megütközve.

„En fogadta Emilia „és . . .” tevé hozzá látható zavarral „kérdzte, hogy mikor vagy található!”

„Azt kellett volna felelned: „soha” szakitá őt félbe a fiatal ember.

„René!” szölt Emilia. „Gondold meg csak mily öreg, hű és feláldozó barát.

(Folyt. köv.)

— A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése márczius 14-én:

(Távirati tudósítás. Érk. 4 óra p.)

c = száraz, q = enyhe.

Legujabb.

— A „Debr. Hirlap” ered. táviratai. —

Egyházpolitikai vita a főrendiházban.

Budapest, márczius 14. Mint értesülünk, az esetre, ha a főrendiház márczius 15-iki ülésén, az indemnityról szóló törvényjavaslat tárgyalásakor, a főrendek ama részéről, kik a kormány egyházpolitikai javaslatát ellenzik, — vita provokáltatnék, a református püspökök részéről Szász Károly püspök fogja a kormány egyházpolitikáját védelmezni. Szász Károly, mint értesülünk, az egész református püspöki kar nevében és megbízásából fog felszólalni.

—

Az opera új igazgatója.

Budapest, márcz. 14. A mint megbízható forrásból értesülünk N i k i s c h Arthuri, volt lipcsei karmestert, kivel már Mahler idejévétele előtt alkudoztak annak idején Keglevich és Beniczky intendánsok, k i n e v e z t é k a m. k i r. o p e r a m ű v é s z i i g a z g a t ó j á v á.

—

Zsaroló belügyminiszeri tisztviselő.

Budapest, márcz. 14. Csunya visszaélésnek a nyomára jöttek a minap a belügyminiszeriumban s a visszaélés elkövetőjét S e b e s t y é n Dánielt, már hivatalától fel is függesztették, miután az előzetes vizsgálat a nevezett tisztviselő bűnösségét teljesen igazolta.

—

Rablógyilkosság.

Budapest, márcz. 14. Szakál községben (Baranya m.) az adót S z é l György bíró házána helyezették el. A községháza őrzésével Sütő György baktart bizták meg. Szombat reggel Sütőt vérében fagyva találták, a község pénztárát pedig feltörve, üresen. A tettesek eddigelé ismeretlenek.

—

Idegenek névsora.

Bika szálloda.

Gönye István és Kovács N.-Károly. — Hollós kő Bpest. — Autony F. építő Bpest. — Maschke Fer. kő Bécs. — Mandel J. birtokos Derecske. — Dr. Erdő ügyvéd Monor. — Lédig Izidor N.-Várad. — Kissakvevitz mérnök Bpest. — Senenfeld kő Bpest. — Bolatsék biztos felügyelő Bpest. — Tetrovits Kolozsvár. — Meisels K. utazó Bpest. — Heinhöhler kő Bécs.

Angolkirálynő szálloda.

Weisz Ferencz birt. Pozsony. — Hunrának Lajos keresk. Bpest. — Czimmer Miksa keresk. Bpest. — Szabó Mihály keresk. Bpest. — J. Silberstein keresk. Budapest. — N. Mihalek keresk. Bécs. — J. Hirsteld ker. Bécs. — Müller S. ker. Bécs. Fekete József Arad. — Ref Károly ker. Bécs. —

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

Idény bérlet 135-ik szám. VII. Kis bérlet 15-ik szám.

Páratlan. Páratlan.

Szerdán 1893. Márczius hó 15-én.

DISZELŐADÁS

Márczius 15-ének megünneplésül.

Petőfi élete és halála.

Eredeti színmű.

I-ső felv. A költő álma.

II-ik felv. A szabadság hajnala

III-ik felv. A feltámadt Hunyadi János.

IV-ik felv. Öröm és fájdalom.

V-ik felv. Petőfi halála.

Nyilt-tér.*)

Nyilatkozat.

A „Debreczeni Ellenőr” f. év február hó 25-ik számában „Megbüntetett finánczok” czim alatt közlé tett közleménynek azon része, hogy én Kábel Tözsér Lajos házába Saitz Károly ügyvéddel garázdálkodtam, s a házban törtem, zuztam s hogy a házigazda az ajtót reánk zárta s hogy ez ügyből folyólag lefokoztattam s fogásra ítéltettem s hogy a kabai állomáson Horváth Béla pénzügyőrrel kobozást eszközöltem teljesen valótlan; ezen közleményt jellemtelen embertől származó aljas rágalomnak nyilvánítom.

Midőn ezen körülményt a nagyközönség becses tudomására hozom, kijelentem, hogy a cikk írója ellen a feljelentést illetékes helyen már megtettem.

Debreczen 1893. márt. 12.

Nyilas Gábor, s. k.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Brassói Portland

CZEMENT-GYÁR,

Brassó (Erdély.)

Ajánl legkitünőbb minőségű

portland-czementet

bármely vasuti állomáshoz szállítva

nagyon olcsó árban.

1291.

1893.

Arlejtési hirdetés.

Debreczen szabad kir. város irodai szükségletére az 1893. évi április hó 1-től számítandó 3 egymás után következő évre évenként mintegy 2800 frt áru papírok és irodai szerek szükségeltetvén, azoknak zárt ajánlat útján való beszerzésére pályázat hirdettetik.

Zárt ajánlatok 1893. márczius 28-án délután 5 óráig adandók be a polgármesteri hivatalhoz, kivánt módon felszerelve.

Pályázati feltételek és a szállítandó tárgyaknak megállapított mintái a számvévi hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ajánlatot tevő által új minták nem csatolhatók, a szállítás megállapított minták szerint kívántatik.

Ajánlatok nyilvános felbontása márczius 29-én délelőtt 10 órakor eszközöltetik a városháza nagytanácstermében.

Debreczen, 1893. márczius hó 6.

A városi tanács.

MEGHIVÁS.

A debreczeni

„IPAREGYESÜLETI TAKARÉK ÉS HITELINTÉZET”

t. részvényesei

a tolyó 1893. évi márczius hó 26-án délelőtt 10 órakor az intézeti ház üzleti helyiségében (Csapó-u. 335/6. sz. a.)

megtartandó

XIX. Rendes Közgyűlésre

azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy szavatjog gyakorlatára csak oly részvényesek jogosítvák, kiknek nevei a közgyűlés előtt legalább 30 nappal a részvénykönyvbe bevezettettek.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság által az 1892. évről beterjesztett üzleti jelentés, valamint a felügyelő bizottság jelentésének tárgyalása, az előterjesztett mérleg helybenhagyása, illetőleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.

2. Az alapszabályok 36. §-a értelmében két kilépő s két lemondott, összesen négy igazgatósági tag választása.

3. Netaláni indítványok feletti határozás.

Az évi jelentés és mérleg s az erre vonatkozó adatok a közgyűlést megelőző 8 nap alatt az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Rickl József Zelmós

DEBRECZENBEN

ajánl petroleumot (tisztá nem gyulékony)

liter számra 16, 18, és 20 kr.
Császárolajat . . . 26 „
Királyolajat . . . 30 „

továbbá :

Magyar és Francia cognacot, Cuba, Jamaica és Ananás rumot, Pecco, Mandarin, Császármelang, Souchong teát, tea süteményeket, déli gyümölcsöt, legfinomabb cukrot, kávé, csokoládét és minden fűszer-szakmába tartozó árukat a legjutányosabb napi áron.

Üzlet eladás.

A DEBRECZENI ASZTALOS EGYLET

üzletfelosztás miatt

temetkezési intézetét

egészben vagy apróbb részletekben elárúsítja.

minden ez üzlet körébe tartozó berendezési cikkek és anyagok.

FA- ÉS ÉRCZKOPORSÓK, RAVATALOK, GYÁSZKOCSIK stb.

továbbá : egy ASZTALOS MŰHELY teljes felszerelése szerszámokkal és anyagokkal,

sírkő-raktár

beszerzési áron lesznek áruba bocsátva. — Ugyancsak eladó az egylet tulajdonát képező

Varga-utcza 2247-ik számú ház is.

Részletes értesítést nyerhetni :

a debreczeni asztalos egylet temetkezési-intézetében,

Tisza-palota, kenyér-piaczon.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacsokat, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól, a legnagyobb eredménnyel használhatók az altesti szervek betegségeinél, könnyen haszajtók és vértisztítók; egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártalmatlan.

székrekedéseket

a legtöbb betegségeknek e biztos forrását olvasni és cukrozott alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. — Ezen labdacsokat dr. Pitha udvari tanácsostól igen megtisztelő bizonyítvánnyal lettek kiténtetve.

Egy 15 labdacsokat tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger (8 doboz 120 labdacso) ára csak 1 frt 0: é.

ÓVAS! Minden doboz, a melyen e cég : gyógyszer-tár „zum heiligen Leopold“ nem áll és a hátsó oldalán védjegyünket nem hordja, egy hamisítvány, melynek megvételétől a közönség óvatik. Igen kell figyelni, hogy ne rossz, s nem semmi eredményt fel nem mutatható, de épséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-féle Erzsébet labdacsokat kell kérni és ezek a borítékon és használati utasításon az itt látható aláírással vannak ellátva. — Főraktár Bécsben : Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Neustein Ph., Belváros,

Ecke, der Planken Spiegelgasse. — Raktár Debreczenben Rothschnek V. Emil és Tóth Béla (előbb Gölti Nándor), Balázs Ödön, Mihalovits István, Tamássy Béla és Füleki Pál gyógyszer-tárában.

A budapesti egyetem bel- és idegkórodájának volt orvosa

Dr. Komáromy Sándor,

a belső és idegbetegségek külön orvosa.

Rendel : d. e. 8-9.
d. u. 2 1/2 - 4 1/2.

Lakik :

Kis-Várad-utca 2094. Széll-ház,
I-ső emelet.

Gyönyörű minták magán-vevők részére ingyen és bérmentve.

Tartalomdus mintakönyvek szabók számára bérmentetlenül.

Nem adok minden méternél 2 1/2 vagy 3 1/2 frtnyi engedményt, sem ajándékokat a szabóknak, mint a konkurrens cégek teszik, az én áram szabott és netto árak, hogy magán vevőim olcsó és jól vásárolhassanak. Övöm a t. közönséget a konkurrens cégek kettős árengedményes leveleitől.

Öltözetekre való kelmék.

Peruvien és dosking a magas Clerus számára, szabály-szerű kelmék a cs és kir. hivatalnokai, veterán-, tüzoltó-tornász-, cseléd-egyenruhákra, teke- és játékasztalra való posztó, loden, vízmentes kelmék vadászkabátokra, mosókelmék, utazó-plaidok 4-14 frtng stb. Aki jutányos, becsületes, tartós, tisztá gyapju-posztó-árut, nem pedig a mindenfelől kínálgatott s a szabó fáradságára s kötségre sem érdemes olcsó rongyokat akar vásárolni, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brűnnben.

(Ausztria Manchestere). Állandó posztó-raktár fél-millió értéken felül.

Hogy üzletem nagyságát és versenyképességét kimutassam, kijelentem, hogy Európa legnagyobb posztó-kivitelét, a kamarn szöveteit, szabó és könyvkötő kelmék gyártását kezembem egyesítettem. Hogy ezekről a nagyérdemű közönség meggyőződhessék, meghívom nagy helyiségeim megtekintésére, melyekben 150 embert foglalkoztatok.

Szétküldés csak utánvétel. — Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

Valódi styriai vörösvirágú

Lóhermagot,

magyar

Lucernát

direkte e célra berendezett gépezeten,

arankamentesen

tisztítva, a budapesti és debreczeni állami magvizsgáló

állomások által

arankamenteseknek

nyilvánítva Valódi direkté Quedlinburgi termésű

Oberndorfi

répamagot kitűnő minőségben jutányos árban ajánl s kívánatra mintákkal és árjegyzékkel bérmentve szolgál

Klein Vilmos

magkereskedő Szatmáron

Kivonatok számos bírókosok elismerő leveleiből :

Az öntől vett vörös lóhermag nem sokára csirák-ván, az őszig szépen kifejlődött, aranka nem találatot, miért is a vetőmaggal tökéletesen meg vagyunk elégedve stb.

Br. Eitelshaim Gyulai

jószágfelügyelőse.

A lóhermag elég jó, tiszta, hibánélküli és minden szem mag csiraképes volt, igen meg voltam elégedve stb.

Gróf Zichy Rezső

uradalma Mohorán.

A küldött lóhermag kitűnő csiraképesseggel bírt, gyönyörűen kikelt, ez évi szárazság daézára, szépen bokrozódott, aranka sem mutatkozik benne, az árak pedig más üzletekből ajánlott magvak árához képest aránylag olcsóbbak stb.

Dobsa L. jos

földbirtokos Kostyán.

A küldött lóhermagot megkaptam s örömmel értesitem, hogy a küldött ára nagyszeműség, tisztaság szín tekintetében különösen kitűnő s nekem sokkal jobban tetszik mint a számos hozzám érkezett vidéki s mindkét fővárosbeli magkereskedők mintái stb.

Lovag Cziner Béla

uradalmi jószágigazgatója.

A küldött oberndorfi répamaggal nagyon megvoltam elégedve sőt az abból termelt répáimmal az észéki gazdasági kiállítás-on díjat nyertem stb.

Erdődi uradalom Slavonia

jószágigazgatósa.

Az ön által küldött répamagtermeléssel nagyon meg vagyok elégedve, igen jó faj, nagyra nőt s kívül a fődből úgy, hogy nagyon könnyű a kiszedése stb.

Turgonyi Lajo. Mervótar.

A küldött vörös lóher- és lucerna-magvakkal teljesen meg vagyunk elégedve.

Gr. Hadik Barkóczy hitbizományi felügyelőse Varannó-Csemernye.